

Sisäministeriön kirjaamo
kirjaamo@intermin.fi

Poliisiosasto
lainsaadantoyksikko_poliisiosasto@intermin.fi

VIITE: VN/6255/2021 ja SM014:00/2015

Lausuntopyyntö työryhmän ehdotuksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Sisäministeriö pyytää lausuntoa virkamiestyöryhmän mietinnöstä, joka sisältää luonnoksen hallituksen esitykseksi laiksi poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Yhteenvedo työryhmän keskeisistä ehdotuksista

Työryhmän mietinnössä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta. Lailla kumottaisiin voimassa oleva samanniminen laki. Lisäksi kumottaisiin päihtyneiden käsittelystä annettu laki sekä muutettaisiin pakkokeinolakia ja henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annettua lakia.

Ehdotettavan uuden lain soveltamisesta muiden viranomaisten säilyttämien vapautensa menettäneiden kohteluun säädettäisiin voimassa olevaa sääntelyä vastaavasti näitä viranomaisia koskevissa erityislaeissa. Esitys sisältää ehdotukset neljäntoista muun lain muuttamiseksi pääosin lakiviittauksia koskevien teknisten muutosten johdosta.

Esityksen tavoitteena on poliisin lain nojalla säilyttämien vapautensa menettäneiden henkilöiden kohtelua koskevan lainsäädännön uudistaminen. Säilytykseen liittyviä vapautensa menettäneen oikeuksia, velvollisuuksia ja perusoikeuksien rajoituksia, vartiointitehtävissä toimivan henkilöstön toimivaltuuksia ja viranomaisten velvollisuuksia koskevat säännökset saatetaan ajan tasalle, ottaen huomioon erityisesti perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutumista valvovien kansallisten ja kansainvälisten valvontaelinten ratkaisut ja kannanotot, oikeuskäytäntö sekä säännösten käytännön sovellettavuus.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi aiempaa selkeämmin yleislaki, jota sovellettaisiin kaikkien poliisin lain nojalla säilyttämien vapautensa menettäneiden kohteluun.

Tutkintavastuun ja säilytysvastuun eriyttämistä edellytettäisiin sekä säilyttämiseen liittyvää päätöstoimivaltaa että säilytystilan järjestystä koskevissa säännöksissä. Päätöstoimivaltaa siirrettäisiin esimiestasolta vartiointitehtävissä konkreettisesti toimiville virkamiehille ja päätöksiä koskevaa sääntelyä selkeytettäisiin ja johdonmukaistettaisiin myös muutoin.

Päihtyneiden käsittelystä annettu laki kumottaisiin vanhentuneena ja asiaa koskevat tarpeelliset säännökset siirrettäisiin uuteen poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annettavaksi ehdotettavaan lakiin. Samassa yhteydessä selviämishoidon järjestämisvastuuta koskevaa sääntelyä täsmennettäisiin.

Esityksessä ehdotetaan saatettavaksi ajan tasalle säilytystilan päivittäistoimintoihin liittyvät säännökset. Tässä yhteydessä sääntelyä täydennettäisiin muun muassa koskien tupakointia ja tiedotusvälineiden seurantaa. Lakiin lisättäisiin sähköistä viestintää ja yhteydenpitoa koskevia säännöksiä. Omaisuuden hallussapitoa ja vastaanottamista koskevaa sääntelyä muutettaisiin siten, että se vastaa nykyistä paremmin poliisin säilytystilan toimintaympäristön vaatimuksia.

Vapautensa menettäneiden terveydenhuoltoa koskeva sääntely yhdenmukaistettaisiin ehdotetussa sosiaali- ja terveystalouden rakennemuutoksessa omaksuttujen ratkaisujen kanssa. Säilytystilan ja vapautensa menettäneiden henkilöllistä ja teknistä valvontaa sekä henkilötietojen käsittelyä koskevaa sääntelyä täsmennettäisiin. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uudet säännökset koskien vapaudenmenetyksen alussa tarvittaessa käytettävää tehostettua valvontaa. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi myös erikseen säilytystilähenkilöstön vähimmäisresursseista vapautensa menettäneiden valvonnassa.

Vartiointitehtävissä toimivan virkamiehen kiinnittotoimivaltuuksia säilytystilan alueella ja muuten virkatehtävän aikana tarkistettaisiin. Vartiointitehtävissä toimivien virkamiesten voimakeinojen käyttöä koskevat säännökset yhdenmukaistettaisiin suhteessa poliisimiesten voimakeinojen käyttöä koskevaan sääntelyyn.

Myös muutoksenhakumenettelyä koskevia säännöksiä täsmennettäisiin kautta linjan.

Menettelyjen yhdenmukaisuuden varmistamiseksi ehdotetaan säädettäväksi hallinnollisten määräysten antamisesta keskeisissä säilyttämiseen liittyvissä asioissa.

Aluehallintovirastojen lausunto työryhmän ehdotukseen

Aluehallintovirastot ovat arvioineet ehdotuksen sisällön terveydenhuollon asioiden kannalta. Aluehallintovirastot toteavat, että

säilöön otettujen henkilöiden terveyden ja sairauden hoidon järjestämiseksi esitetyt asiat ovat kokonaisuudessaan toiminnallisesti perusteltuja. Tukeutuminen siviiliterveydenhuoltoon esim. ensihoitoon on lähtökohtaisesti tarkoituksenmukaista ja se voidaan katsoa riittävänä järjestämisenä tilanteissa, joissa säilöön otetun henkilön terveydentila ei lähtökohtaisesti muuta hoitoa edellytä.

Terveydenhuollon toiminnassa hoitoa antavan tahon tulee varmistaa hoidon kirjallinen dokumentointi asianmukaisesti. Aluehallintoviraston tietojen mukaan viime vuosina on ollut yksittäisiä tapauksia, joissa terveydenhuollon dokumentointia ei ollut tehty. Hoidon dokumentointi varmistaa osaltaan poliisin säilyttämien vapautensa menettäneiden perusoikeuksien toteutumista.

Aluehallintovirastot esittävät yhteisesti pohdittavaksi, onko lakiehdotuksen terveydenhuoltoa koskevassa 5 luvussa syytä painottaa terveydenhuollon ammattihenkilön velvoitetta asianmukaiseen terveydenhuollon potilasasiakirjadokumentointiin potilaslakia (785/1992) ja terveydenhuollon ammattihenkilölakia (559/1994) noudattaen.

Lisäksi aluehallintovirastot esittävät, että lakiehdotus ohjaisi riittävien terveydenhuollon resurssien ja osaamisen varmistamisen kiinnitetun päihtyneen henkilön tarkkailuun ja terveydentilan arviointiin terveyden ja turvallisuuden varmistamiseksi ja ns. ”putkakuolemien” vähentämiseksi/estämiseksi (potilasturvallisuusasia).

Aluehallintovirastot esittävät myös, että lakiehdotus ohjaisi tosiasialliseen mahdollisuuteen siirtää kiinniotettu päihtynyt henkilö selviämisasemalle ts. selkeät kriteerit ja tieto siitä missä vaiheessa ja minne selviämisasemalle henkilö voidaan siirtää tilanteen niin vaatiessa (potilasturvallisuusasia).

Lausunto on laadittu Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa ja sisällön muokkaamiseen ovat osallistuneet valtakunnallisesti kaikki aluehallintovirastot (Esavi, Isavi, Laavi, Lsavi ja Lssavi).

Maria Siurua
johtaja

Matti Vainiokangas
terveydenhuollon ylitarkastaja

Aluehallintovirasto käyttää sähköistä hyväksyntää, jonka merkinnät ovat asiakirjan viimeisellä sivulla.

Tämä asiakirja PSAVI/3758/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PSAVI/3758/2021 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Siurua Maria 17.06.2021 14:02

Esittelijä Vainiokangas Matti 17.06.2021 14:01